

อันดับเครดิต **A-**
แนวโน้ม : คงที่
Outlook : Stable

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

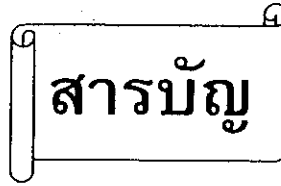
คณะกรรมการอำนวยการ

ระหว่างวันที่ 27-29 มกราคม 2558
ณ โรงแรมพรพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

www.fsct.com

สารบัญ

หน้า

กำหนดการฝึกอบรม	1
บทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการอำนวยการ	2
ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ คณะกรรมการอำนวยการ	21
ประเด็นที่น่าสนใจในการบริหารสหกรณ์	84

*****

กำหนดการฝึกอบรม
หลักสูตร "คณะกรรมการอำนวยการ"
ระหว่างวันที่ 27 - 29 มกราคม 2558
ณ โรงแรมพรพิงค์ทาวเวอร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

*****

วันอังคาร ที่ 27 มกราคม 2558

เวลา 15.00 - 17.00 น. ลงทะเบียน

วันพุธ ที่ 28 มกราคม 2558

เวลา 07.30 - 08.30 น. ลงทะเบียน(ต่อ)

08.30 - 09.00 น. พิธีเปิดการสัมมนา

โดย ดร.เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์

ประธานกรรมการ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

09.00 - 12.00 น. บทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการอำนวยการ

โดย ดร.เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์

ประธานกรรมการ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 16.00 น. ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ คณะกรรมการ
อำนวยการ

โดย นายปราโมทย์ สรวมนาม ที่ปรึกษา สอ.ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด

17.00 - 21.00 น. งานเลี้ยงสังสรรค์

*****

วันพฤหัสบดี ที่ 29 มกราคม 2558

09.00 - 12.00 น. กรณีศึกษาที่พบในการบริหารสหกรณ์

วิทยากร

- พันตำรวจเอก นายแพทย์ดนูฤต กลัมพากร

รองประธานกรรมการ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

- นายมะณู บุญศรีมณีชัย

กรรมการ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

ดำเนินรายการโดย พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์

ประธานกรรมการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ด้านวิชาการ

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

12.00 น. พิธีปิดการอบรม รับประทานอาหารกลางวัน และเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

*****

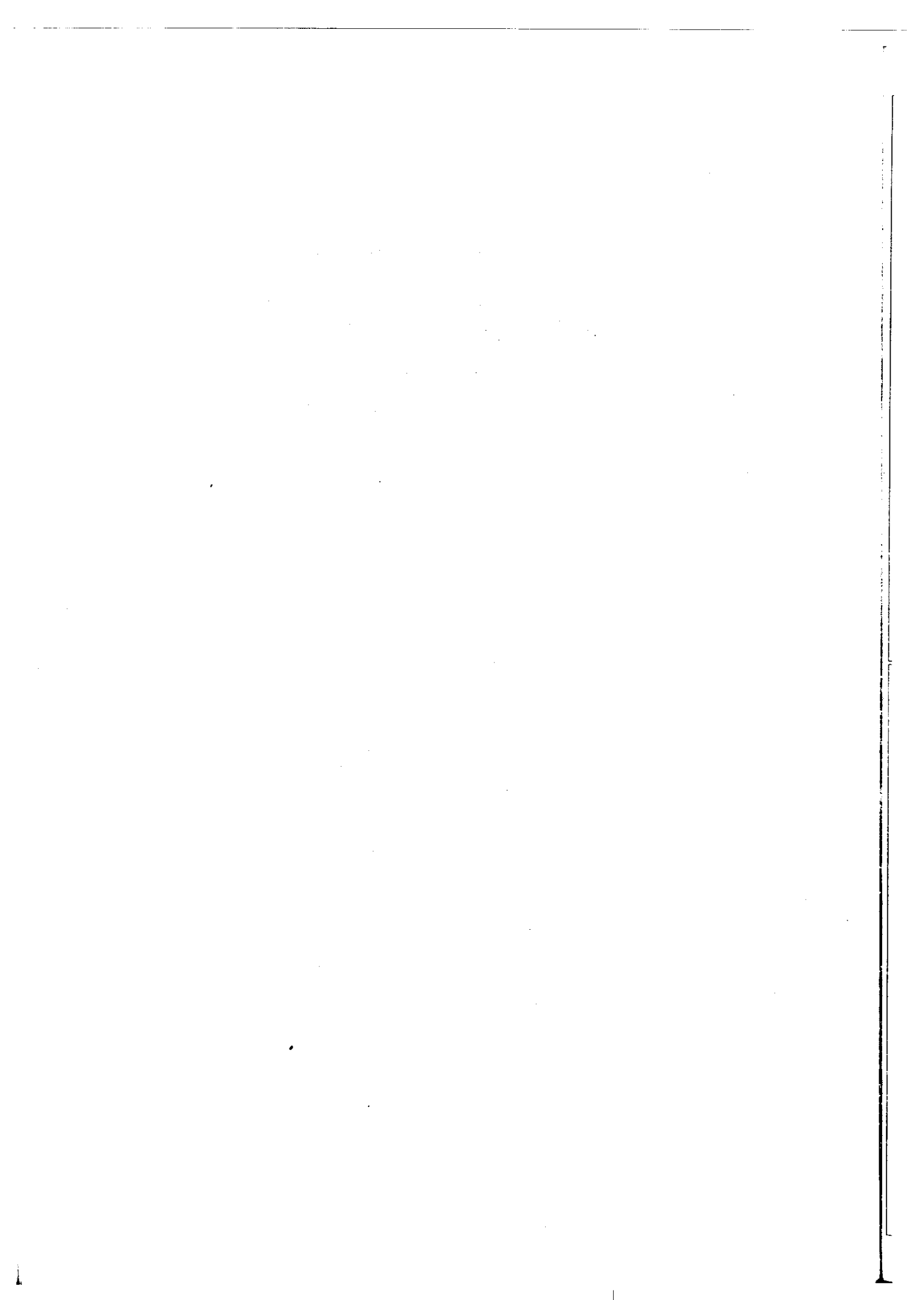
หมายเหตุ

พัก รับประทานอาหารว่าง เช้า เวลา 10.30 - 10.45 น. บ่าย เวลา 14.30 - 14.45 น.

**บทบาท อำนาจ หน้าที่
และความรับผิดชอบของกรรมการอำนวยการ**

โดย ดร.เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์

บทบาท อำนาจหน้าที่ และความ รับผิดชอบของกรรมการอำนวยการ

ดร.เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์

นักสหกรณ์แห่งชาติ
 นักสหกรณ์ดีเด่น ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (ACCU Recognition Award)
 ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
 ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง จำกัด
 กรรมการสภานิติบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
 ประธานกรรมการสมาคมสมาพันธ์สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตในเอเชีย
 (Association of Asian Confederation of Credit Unions : ACCU)
 อดีตกรรมการองค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA-AP)
 กรรมการอำนวยการผลักดันสหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ
 กรรมการในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.)

บรรยาย "คณะกรรมการอำนวยการ" จัดโดยชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
 วันพุธที่ 28 มกราคม 2558 ณ รร. พรพิงค์ทาวเวอร์ อ.เมือง จ. เชียงใหม่

ประเด็นบรรยาย

- ▶ ที่มาและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
อำนวยการ
- ▶ การควบคุมด้านการเงินและบัญชี ประจำวัน โดย
คณะกรรมการอำนวยการ
- ▶ การควบคุมด้านการเงินและบัญชีในการประชุม
ประจำเดือนโดยคณะกรรมการอำนวยการ

ที่มา และอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการอำนวยการ

- ▶ คณะกรรมการดำเนินการ เป็นผู้แทนของสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ รวม 19 ข้อ
- ▶ คณะกรรมการดำเนินการ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการให้ดำเนินการแทน โดยมอบอำนาจหน้าที่ให้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

ใคร...คือ...คณะกรรมการอำนวยการ

1. ประธานกรรมการ
2. รองประธานกรรมการ
3. เลขานุการ
4. เภรัญญิก

วาระการดำรงตำแหน่ง

ให้คณะกรรมการอำนวยการอยู่ในตำแหน่ง
ได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการ
ดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ

5

การประชุมคณะกรรมการอำนวยการ

1. คณะกรรมการอำนวยการประชุมกันตาม
คราวที่มีกิจธุระ หรืออย่างน้อยเดือนละ
ครั้ง
2. ข้อวินิจฉัยของคณะกรรมการอำนวยการ
ให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการในการ
ประชุมคราวถัดไป

6

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ
ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ 8 ข้อ

1. ควบคุมการปฏิบัติการด้านการเงิน (รับ-จ่าย และ เก็บรักษาเงิน) ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับ
2. ควบคุมการจัดทำบัญชี ให้ถูกต้อง ครบถ้วนเป็น ปัจจุบัน
3. ควบคุมดูแลการเก็บรักษาเอกสารและทรัพย์สินของ สหกรณ์

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ ตามที่
กำหนดไว้ในข้อบังคับ

4. เสนอแนะแนวทางการปรับปรุง การบริหารจัดการ
5. ควบคุมดูแลการจัดทำงบการเงิน และรายงานประจำปี เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอที่ ประชุมใหญ่
6. พิจารณาการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เสนอต่อ คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาและเสนอให้ที่ ประชุมใหญ่อนุมัติ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ ตามที่
กำหนดไว้ในข้อบังคับ

7. จัดทำแผนงานและงบประมาณประจำปีเสนอต่อ
คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาอนุมัติและเสนอ
ที่ประชุมใหญ่
8. ทำนิติกรรมต่างๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ
มอบหมาย

งานของคณะกรรมการอำนวยการ

2 ประเด็น คือ

- ▶ การควบคุมด้านการเงิน
- ▶ การควบคุมด้านบัญชี

การควบคุมด้านการเงิน

- ▶ การรับ-การจ่ายเงินสด
- ▶ การรับเช็ค-ออกเช็ค
- ▶ การนำเงินฝาก-ถอนจากธนาคาร
- ▶ การรับฝาก-ถอนเงินฝากจากสมาชิก
- ▶ แนวทางการควบคุมด้านการเงิน
ของคณะกรรมการอำนวยการในแต่ละกิจกรรม

การรับ-จ่ายเงินสด

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

การรับเงิน ตรวจสอบว่าครบถ้วนตามจำนวนที่
เขียนไว้ในเอกสารหรือไม่ และลงชื่อในเอกสาร

การรับเงิน

การจ่ายเงิน ตรวจสอบเอกสารการจ่ายเงิน
และหลักฐานการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ เช่น

- ▶ ใบสำคัญจ่าย ที่ได้รับอนุมัติแล้ว
- ▶ คำขอกู้ที่ได้รับอนุมัติแล้ว

13

แนวทางการควบคุมการรับ-จ่าย เงินสด

โดยคณะกรรมการอำนวยการ

1. เจ้าหน้าที่การเงิน ต้องไม่มีหน้าที่
ในการจัดทำบัญชี และควรหมั่นสอดส่อง
ดูแลความประพฤติและการใช้จ่ายเงิน

14

2. กำหนดให้มีสมุดเงินสดรับและสมุดเงินสดจ่าย
3. กำหนดให้มีการรายงานเงินสดประจำวันทุกวัน
4. กรรมการอำนวยการคนใดคนหนึ่งทำการตรวจสอบเป็นครั้งคราวเกี่ยวกับเงินสดคงเหลือ

15

ตัวอย่างรายงานเงินสดประจำวัน

เสนอ ผู้จัดการ

ฝ่ายการเงินของรายงานเงินสดประจำวันนี้.....

ดังนี้

1. เงินสดในมือ

เงินสดคงเหลือยกมา	.....	บาท
เงินสดรับประจำวัน	.....	บาท
รวม	.....	บาท
เงินสดจ่ายประจำวัน	.....	บาท
เงินสดคงเหลือ	.....	บาท

2. เงินในธนาคาร

ธนาคาร..... ธนาคาร..... ธนาคาร.....

บัญชีออมทรัพย์ .....

บัญชีกระแสรายวัน .....

รวม

สำเนาฝ่ายบัญชี 1 ชุด

ลงนาม.....ฝ่ายการเงิน¹⁶

การรับเช็ค

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

การรับเช็ค

- ▶ ตรวจสอบจำนวนเงินในเช็คแต่ละฉบับให้ตรงกับจำนวนเงินที่บันทึก
- ▶ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเช็ค
  - ▶ อายุไม่พ้น 6 เดือน นับแต่ระบุวันที่ในเช็ค
  - ▶ มีลายมือชื่อผู้ส่งจ่ายในเช็ค
  - ▶ จำนวนตรงกันทั้งตัวเลขและเอกสาร

17

การรับเช็ค (ต่อ)

ถ้าเป็นแคชเชียร์เช็ค ซึ่ง

- ▶ ขีดคร่อม “and co” สั่งจ่าย ก. ให้ ก. เช่นชื่อสลัก
หลังเช็ค สหกรณ์รับไว้ได้
- ▶ ขีดคร่อม “Account payee Only” สั่งจ่าย ก.
สหกรณ์ไม่สามารถรับได้

ถ้าเป็นเช็คสั่งจ่ายโดยบุคคลธรรมดาให้ปฏิบัติ

เช่นเดียวกับแคชเชียร์เช็ค

18

การออกเช็คสั่งจ่าย

- ▶ มีการอนุมัติถูกต้อง เช่น ใบถอนเงินที่มีการตรวจสอบแล้ว คำขอกู้ที่ได้รับอนุมัติแล้ว
- ▶ สั่งจ่ายโดยระบุชื่อผู้รับเงินเท่านั้น และขีดฆ่า “หรือผู้ถือ”
- ▶ ขีดคร่อม

19

แนวทางการควบคุมการรับ-ออกเช็ค

1. เช็คที่ออกทุกฉบับต้องมีทะเบียนคุมเช็ค
2. ไม่มีการลงชื่อในเช็คล่วงหน้า
3. ถ้าจ่ายนิติบุคคล ชื่อผู้รับเงินต้องเป็นนิติบุคคล
4. กำหนดให้มีการรายงาน การรับจ่ายเช็คประจำวัน

20

ทะเบียนคุมเช็ค

ลำดับที่	ว/ด/ป ที่สั่งจ่าย	เช็คเลขที่	ธนาคาร	จ่าย ให้ใคร	จำนวน เงิน	ลายมือชื่อ ผู้สั่งจ่าย		ลายมือชื่อ ผู้รับเช็ค	ว/ด/ป/ ที่รับเช็ค	หมายเหตุ
						1	2			

21

การนำเงินฝาก-ถอน จากธนาคาร

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

การนำเงินฝากธนาคาร

- ▶ เงินสด ที่เกินวงเงินเก็บรักษาประจำวันต้องนำฝากธนาคารในแต่ละวัน
- ▶ เลือกใช้ยานพาหนะที่ปลอดภัย
- ▶ กรณีเงินเป็นจำนวนมาก ควรมีตำรวจร่วมเดินทางไปด้วย

การถอนเงินฝากจากธนาคาร

- ▶ จัดทำใบถอนเงินฝาก เสนอผู้มีอำนาจลงนามในใบถอน
- ▶ มียานพาหนะที่ปลอดภัยและควรมีตำรวจร่วมเดินทางไปด้วย

22

แนวทางการควบคุมการนำเงินฝาก-ถอนจากธนาคาร

1. มีคำสั่งกำหนดตัวบุคคล ผู้รับผิดชอบในการนำเงินไปฝาก-ถอนเงิน จากธนาคารโดยชัดเจน
2. ไม่มีการลงชื่อในใบถอนเงินล่วงหน้า

23

การรับฝาก-ถอนเงินฝาก จากสมาชิก

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

การรับเงินฝากจากสมาชิก

- ▶ ตรวจสอบจำนวนเงินฝากให้ตรงกับใบรับฝากสมุดคู่ฝาก
- ▶ ลงชื่อรับเงินในใบฝากและลงรายการในสมุดคู่ฝาก

24

การถอนเงินฝากจากสมาชิก

- ❶ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของใบถอน จำนวนเงินที่ถอนกับจำนวนเงินฝากที่มีอยู่
- ❷ ผู้ถอนลงชื่อรับเงิน เจ้าหน้าที่ลงชื่อผู้จ่ายเงิน และลงรายการในสมุดคู่ฝาก
- ❸ ไม่ควรจ่ายเงินถอนกรณีที่ไม่ได้นำสมุดคู่ฝากมาด้วย
- ❹ การมอบฉันทะให้ผู้อื่นรับแทน ต้องตรวจสอบหนังสือมอบฉันทะให้ครบถ้วน

25

แนวทางการควบคุมการรับฝาก-ถอนเงินฝาก จากสมาชิก

1. มีข้อกำหนดไม่ให้สมาชิกฝากสมุดคู่ฝากไว้กับเจ้าหน้าที่
2. กรณีสมาชิกลืมสมุดคู่ฝากไว้ ต้องมอบให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงเป็นผู้เก็บรักษา
3. ควรมีการยืนยันยอดเงินฝากอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง
4. ควรมีการลับเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่บ้าง

26

การควบคุมทางการบัญชี

- **สาระสำคัญทางบัญชีที่คณะกรรมการอำนาจการ
พิจารณา**
- **แนวทางควบคุมทางบัญชี โดยคณะกรรมการ
อำนาจการ**

27

สาระสำคัญทางบัญชีที่พิจารณา

มาตรา 65 แห่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ.2542

- ให้สหกรณ์จัดทำบัญชีตามแบบและรายการที่ นทส. กำหนดให้
ถูกต้องตามความเป็นจริง
- เก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานสอบ
ภายในระยะเวลาที่ นทส.กำหนด
- รายการเกี่ยวกับเงินสดให้บันทึกทันที เหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด
ให้บันทึกภายใน 3 วัน นับแต่วันที่มิเหตุอันจะต้องบันทึกรายการนั้น
- การลงบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์ครบถ้วน

28

มาตรา 66 แห่ง พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542

- ๑ ต้องทำงบดุลอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบสิบสองเดือน
- ๒ งบดุลต้องมีรายการแสดงทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนของ^{ส.ย.} สหกรณ์กับบัญชีกำไรขาดทุนตามแบบที่ นทส. กำหนด
- ๓ งบดุลต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

29

แนวทางการควบคุมทางบัญชี

1. หมั่นสังเกตสอบถามว่าได้มีการบันทึกบัญชีเป็นปัจจุบันหรือไม่
2. ประสานงานกับผู้ตรวจสอบกิจการเพื่อทราบเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีย่อยรายตัวลูกหนี้ หุ้น เงินรับฝากว่าเป็นปัจจุบัน และเปรียบเทียบกับบัญชีคุมยอดทุกเดือนหรือไม่
3. ควรให้มีการเสนองบดุลและงบกำไรขาดทุน นอกเหนือจากงบทดลองที่เคยเสนอ

30

แนวทางการควบคุมทางบัญชี

4. ในการพิจารณางบดุล งบกำไรขาดทุน ควรมีการวิเคราะห์
เปรียบเทียบ * อัตราส่วนทางการเงิน
* ต้นทุนทางการเงิน
เพื่อทราบจุดที่ควรแก้ไข
5. จัดให้มีที่เก็บรักษาเอกสาร หลักฐานทางการเงินในที่ปลอดภัย

31

การประชุมคณะกรรมการอำนวยการประจำเดือน

ควรมีข้อมูลด้านการเงินและบัญชี ดังนี้

- 🕒 การรับ-จ่ายเงินของสหกรณ์ในรอบเดือนที่แล้ว
- 🕒 ฐานะการเงินของสหกรณ์
  - ▶ แหล่งที่มาของเงินทุนและทางใช้เงินทุน
  - ▶ ต้นทุนการเงินของสหกรณ์
  - ▶ ต้นทุนบริหารของสหกรณ์
- 🕒 ประมาณการรับ-จ่ายเงินของสหกรณ์

32

18
ตัวอย่าง

รูปแบบการนำเสนอ การรับ-จ่ายเงินของสหกรณ์

และประมาณการรับ-จ่าย ในเดือนนี้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ธ.ค. 57	ประมาณการ ม.ค. 58
รายการรับ		
เงินให้สมาชิก	65.9053	XXXX
เงินให้สหกรณ์อื่น	66.8993	66.8993
เงินรับฝาก	76.5167	XX
ทุนเรือนหุ้น	11.4563	11.6000
ค.บ.รับเงินให้สมาชิก	3.5464	3.6000
ค.บ.รับเงินให้สหกรณ์อื่น	10.5307	11.0000
ค.บ.รับเงินฝากสหกรณ์อื่น	0.2876	0.2972
รายได้อื่น	1.2312	1.0000
รวมรับ	236.375	94.3965

33

รายการจ่าย	ธ.ค. 57	ประมาณการ ม.ค. 58
เงินให้สมาชิก	73.2386	XXXX
เงินให้สหกรณ์อื่น	61.0000	50.0000
เงินรับฝาก	78.7661	XXXX
เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น	1.5000	-
เงินกู้จากธนาคาร	19.2989	19.2900
ทุนเรือนหุ้น	2.3443	2.0000
ค.บ.จ่ายเงินรับฝาก	3.6045	3.0000
ค.บ.จ่ายเงินกู้ธนาคาร	0.7274	0.7100
ค่าใช้จ่ายบริหาร	0.8866	1.0000
รวมจ่าย	241.3364	76.0000
เงินสดรับ(จ่าย)	(4.9929)	18.3965
เงินสดต้นงวด	66.3196	61.3267
เงินสดยกไป	61.3267	79.7232

34

19
ตัวอย่าง

รูปแบบการนำเสนอ ฐานะการเงินของสหกรณ์
แหล่งเงินทุน และทางใช้เงินทุน ต้นทุนทางการเงิน

แหล่งเงินทุน	จำนวนเงิน	ร้อยละ	ต้นทุน (%)	ต้นทุนถ่วงน้ำหนัก(%)	
				เดือนนี้	เดือนก่อน
1. เงินรับฝาก					
- ออมทรัพย์	81.547	1.92	1.25	0.02	0.02
- ออม-พิเศษ	1,486.658	35.03	2	0.70	0.70
- ประจํา	508.176	11.97	2.12	0.25	0.26
- ประจําสหกรณ์อื่น	381.000	8.98	2.83	0.25	0.24
2. เงินกู้ธนาคาร	264.006	6.22	2.92	0.18	0.21
3. กุญเรือนหุ้น	1,272.056	29.97	5.75	1.72	1.71
4. กุญสำรอง	151.533	3.57	-		
5. กุญสะสม	11.117	0.26	-		
6. กําไรขั้นต้น	88.344	2.08	-		
รวม	4,244.437	100		3.12	3.14 ₃₅

ทางใช้เงินทุน	จำนวนเงิน	ร้อยละ	ดอกเบี้ย	ผลตอบแทน	
				เดือนนี้	เดือนก่อน
1. เงินฝาก					
- ธนาคาร	61.435	1.45	0.88	0.01	0.01
- สหกรณ์อื่น	110.000	2.59	5.00	0.13	0.13
2. เงินให้สหกรณ์อื่นกู้	3,136.597	73.89	4.00	2.96	2.99
3. กุญชุมนุมสหกรณ์	10.844	0.26	5.50	0.01	0.01
4. กุญ บ.สหประกันฯ	0.200	0.00	-	-	-
5. พันธบัตรรัฐบาล	187.00	4.41	6.04	0.27	0.27
6. กุญสามัญ	2.961	0.07	2.86	-	-
7. กุญกู้	50.000	1.18	4.25	0.05	0.05
8. เงินให้สมาชิกกู้					
- กุญเงิน+สามัญ	463.479	10.92	6.75	0.74	0.74
- พิเศษ	180.327	4.25	6.50	0.28	0.27
9. อื่นๆ	41.594	0.98	-	-	-
รวม	4,244.437	100		4.45	4.47

$$\text{ต้นทุนบริหาร} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายบริหาร} \times 100}{\text{ทุนดำเนินงาน}} = \frac{10.916 \times 100}{4,244.437} = 0.26$$

$$\text{ต้นทุนรวมของสหกรณ์} = 3.12 + 0.26 = 3.38$$

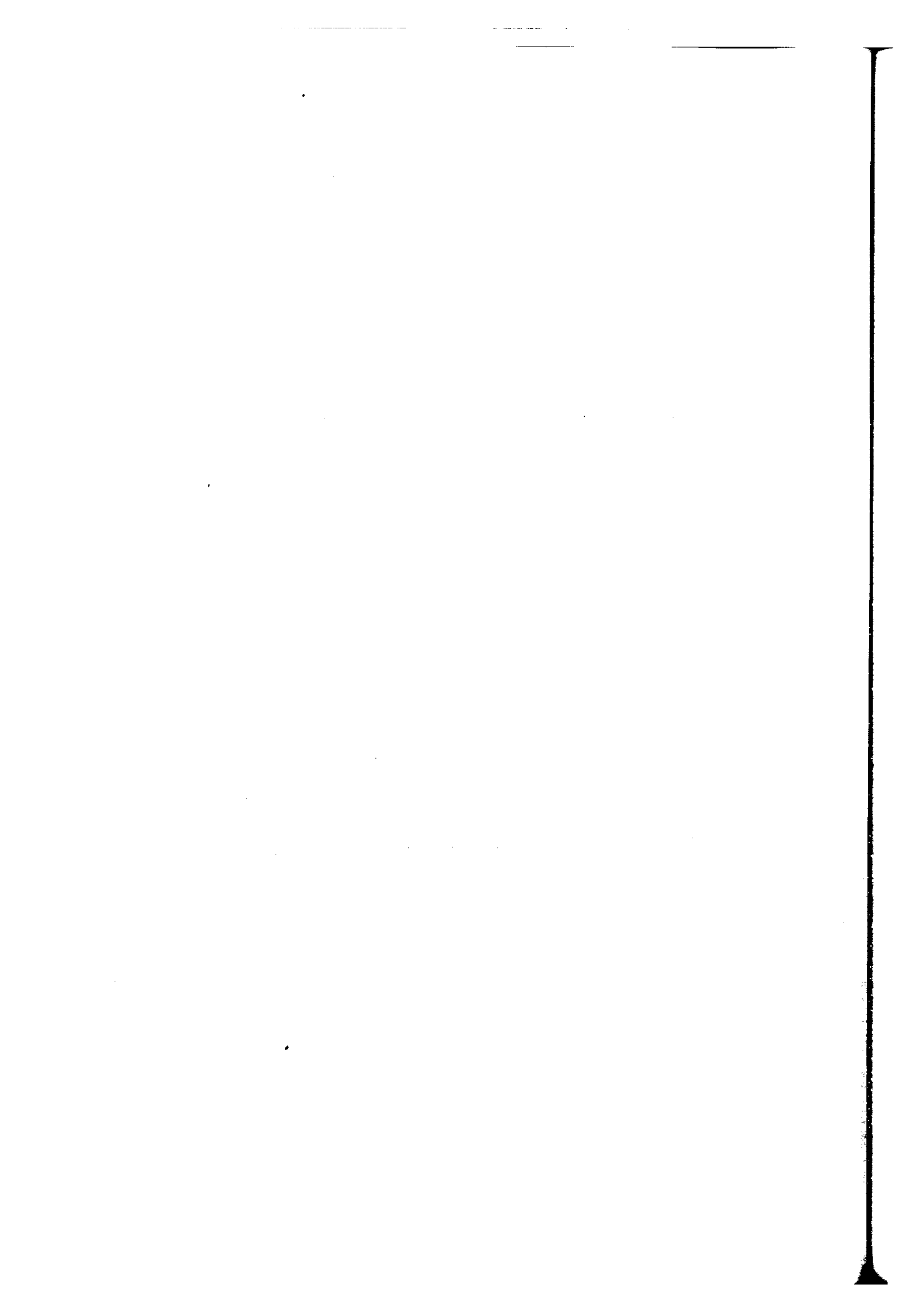
$$\text{ส่วนต่าง} = 4.45 - 3.38 = 1.07$$

ขอขอบคุณครับ

ดร. เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์

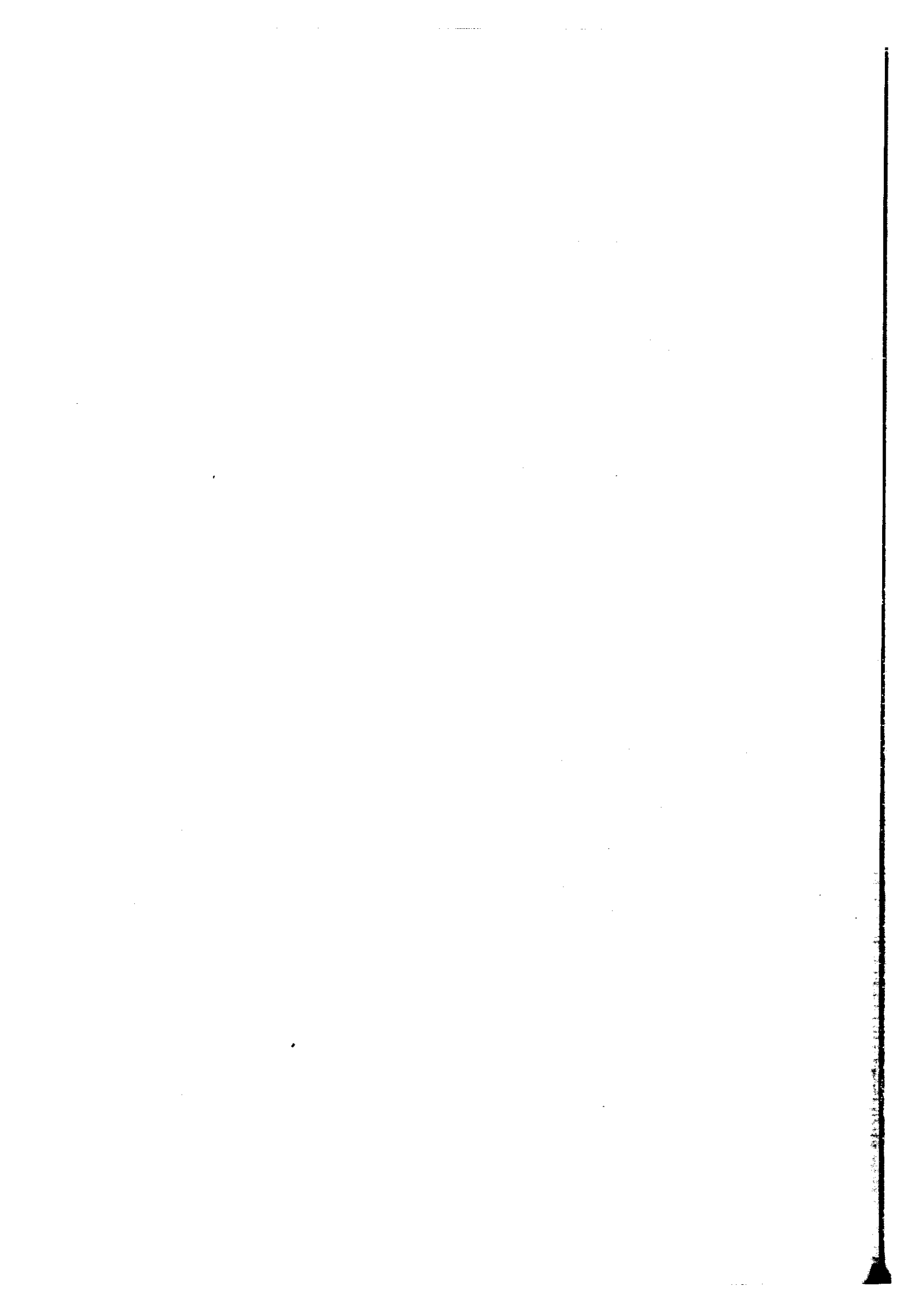
08-1432-5791

e-mail:chalermpon3@yahoo.com

ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ
และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ
คณะกรรมการอำนวยการ

โดย นายปราโมทย์ สรวมนาม

ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ
กฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ
คณะกรรมการอำนวยการ(2)

โดย... ปราโมทย์ สรวมนาม

สินทรัพย์สหกรณ์ทุกประเภท ปี 2556

• สินทรัพย์	1,976,644	ล้านบาท
• กำไรสุทธิ	61,218	ล้านบาท

สินทรัพย์สทกรณแยกตามประเภท

(หน่วยล้านบาท)

ออมทรัพย์	1,696,528
เกษตร	189,414
เครดิตยูเนียน	58,941
บริการ	20,324
นิคม	7,999
ร้านค้า	2,632
ประมง	748

3

ข้อมูลสทกรณออมทรัพย์ ปี 2556

(หน่วยล้านบาท)

สินทรัพย์	1,696,582
ทุนเรือนหุ้น	670,347
เงินฝาก	506,479
ทุนสำรองและทุน อื่นๆ	71,298
เงินกู้ยืม	383,055

4

ข้อมูลสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2556

(หน่วยล้านบาท)

ให้สมาชิกกู้	1,309,818
ลงทุน	203,004
ให้สหกรณ์กู้	68,328
กำไรสุทธิ	53,898
NPL	2,173

0.12 ของสินทรัพย์ 0.16 ของเงินกู้

5

สินทรัพย์แยกตามหน่วยงาน (2555)

(หน่วยล้านบาท)

ตำรวจ	99,770
ทหาร	61,610
ครู	545,904
มหาวิทยาลัย	150,480
รัฐวิสาหกิจ	208,144
โรงพยาบาล/สาธารณสุข	125,620
ส่วนราชการ	174,465
เอกชน	104,258

สาเหตุของ NPL

- ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้
- ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกัน
- ความคุ้มค่าของหลักประกัน
- ลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์

สาเหตุของ NPL (ต่อ)

- ลูกหนี้ล้มละลาย
- ลูกหนี้มีเจ้าหนี้หลายราย
- การใช้สิทธิทางกฎหมายของสหกรณ์

1. เครื่องมือในการดำเนินงานสหกรณ์

- ๑ พระราชบัญญัติสหกรณ์
- ๑ ข้อบังคับของสหกรณ์
- ๑ ระเบียบของสหกรณ์
- ๑ มติคณะกรรมการดำเนินการ
- ๑ มติที่ประชุมใหญ่

เครื่องมือในการดำเนินงานสหกรณ์ (ต่อ)

- ๑ กฎกระทรวง
- ๑ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
- ๑ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
- ๑ ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์
- ๑ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

- ๑ นายทะเบียนสหกรณ์
- ๑ คณะกรรมการดำเนินการ
- ๑ ผู้ตรวจสอบกิจการ
- ๑ ฝ่ายจัดการ
- ๑ สมาชิก

มาตรา 46 เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้สหกรณ์มีอำนาจ กระทำการ ดังต่อไปนี้ได้

- (1) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก
- (2) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- (3) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- (4) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด

มาตรา 46 (5) แก้ไข

(5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

มาตรา 46 ต่อ..

(6) ให้กู้ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับ จำนองหรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก

(7) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิหรือทรัพย์สิน ครอบครอง กู้ ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนองหรือจำนำ ขาย หรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่ง ทรัพย์สิน

มาตรา 46 ต่อ..

(8) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบ
ของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจาก นาย
ทะเบียนสหกรณ์

(9) ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ
หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์
ของสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 62

เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือ
ลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

(1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

(2) ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงิน
ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงิน
แก่สหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 62 (ต่อ)

(3) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือ
รัฐวิสาหกิจ

(4) ชื่อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์
เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 62 (ต่อ)

(5) ชื่อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

(6) ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำ
ให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่
กิจการของสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนาย
ทะเบียนสหกรณ์

(7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่
คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ กำหนด

มาตรา 51

“ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการ
และเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการสหกรณ์อันเกี่ยวกับ
บุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่ง หรือ
หลายคน หรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้ ”

พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 20

มาตรา 20 ถ้าที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุม
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ลงมติอันเป็นการ
ฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์
ระเบียบหรือคำสั่งของ นายทะเบียน สหกรณ์ให้นาย
ทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์มี
อำนาจสั่งยับยั้งหรือเพิกถอนมติ นั้นได้

มาตรา 21 ในกรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือ
เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้ สหกรณ์เสียหาย ถ้า
สหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีให้นายทะเบียน
สหกรณ์หรือรองนายทะเบียน สหกรณ์ร้องทุกข์หรือ
ฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ และให้พนักงานอัยการรับ
ว่าต่างให้สหกรณ์ โดยให้สหกรณ์เป็นผู้ออก
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดีหรือการ
ว่าต่างแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียน
สหกรณ์ หรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี

ที่มาของคณะกรรมการอำนวยการ

- การแต่งตั้งของคณะกรรมการดำเนินการ
- ข้อบังคับของสหกรณ์

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ

- อำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับ
- อำนาจหน้าที่คณะกรรมการดำเนินการ
มอบหมาย

อำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับ

คณะกรรมการอำนวยการเป็น
ผู้ดำเนินกิจการแทนคณะกรรมการ
ดำเนินการ

อำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับ (ต่อ)

- ควบคุมเรื่องการเงิน
- ควบคุมเรื่องการบัญชีและทะเบียน
- ควบคุมดูแลเรื่องเอกสารและทรัพย์สิน
- ควบคุมดูแลการจัดทำงบดุล
- ทำนิติกรรมต่างๆ

อำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับ (ต่อ)

- ✽ เสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการ
เกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์
- ✽ พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิเสนอ
คณะกรรมการดำเนินการ
- ✽ พิจารณาแผนงานและงบประมาณเสนอ
คณะกรรมการดำเนินการ

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ

- ดูอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับ
- ดูระเบียบ, คำสั่ง, มติ, หรือ ประกาศ
เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำ

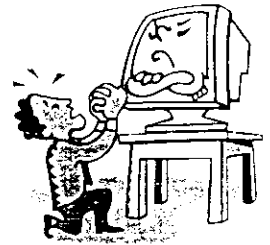
ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ว่าด้วย

การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ และ
การเพิกถอนสัญญาจะสูญ พ.ศ. 2544

การจัดชั้นลูกหนี้ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

- ① ลูกหนี้ปกติ
- ② ลูกหนี้ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน
- ③ ลูกหนี้ชั้นสงสัย
- ④ ลูกหนี้ชั้นสงสัยจะสูญ
- ⑤ ลูกหนี้ชั้นสูญ

ลูกหนี้ปกติ

- ชำระหนี้ตามกำหนด
- ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน
- ขอผ่อนผันแล้วชำระหนี้ได้ตามกำหนด
- ฟ้องคดีแล้วชำระหนี้ได้ตามปกติ

ดูกหนักต่ำกว่ามาตรฐาน

- ค้างชำระเกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน
- ขอผ่อนผันแล้วไม่ชำระหนี้ตามกำหนด

ดูกหนักชั้นสงสัย

- ค้างชำระเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน
- ฟ้องคดีแล้วไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ

ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ

- ค้างชำระติดต่อกันเกินกว่า 12 เดือน
- ลูกหนี้มีพฤติการณ์ที่ไม่สามารถชำระหนี้
- ลูกหนี้ที่เจ้าหนี้อื่นฟ้องสหกรณ์ขอเจดีย์ทรัพย์
- ลูกหนี้ต้องคดีล้มละลายของเจ้าหนี้อื่นหรือสหกรณ์

ลูกหนี้จัดชั้นสูญ

- ตาย ราบสูญ ไม่มีทรัพย์สินใดๆ ชำระหนี้
- ลูกหนี้ที่เจ้าหนี้อื่นมีบุริมสิทธิในทรัพย์สินมากเกินหนี้สหกรณ์
- ลูกหนี้ที่สหกรณ์ฟ้องและขอเจดีย์ทรัพย์ หรือรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย
- ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้สิ้นเชิง

การตั้งค่าเพื่อหนีสงสัยจะสูญ

- ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ร้อยละ 20
- ชั้นสงสัย ร้อยละ 50
- ชั้นสงสัยจะสูญ ร้อยละ 100

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ว่าด้วย

การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชี
ลูกหนี้ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

พ.ศ. 2546

หนี้สูญที่จะตัดจำหน่ายออกจากบัญชีลูกหนี้

- เกิดจากการประกอบกิจการ
- มีหลักฐานสามารถฟ้องลูกหนี้ได้
- มีหลักฐานการติดตามทวงถามหรือฟ้องคดีแล้ว
- หนีจากการทุจริตที่ได้ดำเนินการตามกฎหมาย
ถึงที่สุดแล้ว

เหตุที่ไม่ได้รับชำระหนี้

- ลูกหนี้ตาย สาบสูญ ไม่มีทรัพย์ฟ้องไม่คุ้ม
- ฟ้องแล้ว ขอเจ็ลี่ยทรัพย์แล้ว หมดระยะเวลา
บังคับคดี
- ฟ้องล้มละลาย ขอรับชำระหนี้ หมดระยะเวลา
บังคับตามกฎหมายล้มละลาย

เงื่อนไขการตัดหนี้สูญ

- ✦ ไม่เกินสามหมื่นบาท มีการติดตาม
- ✦ เกินสามหมื่นบาท ติดตาม-ฟ้องคดี-บังคับคดี
- ✦ ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เต็มจำนวน
- ✦ กำหนดเป็นระเบียบวาระในการประชุมใหญ่

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ว่าด้วย การประสานความร่วมมือ

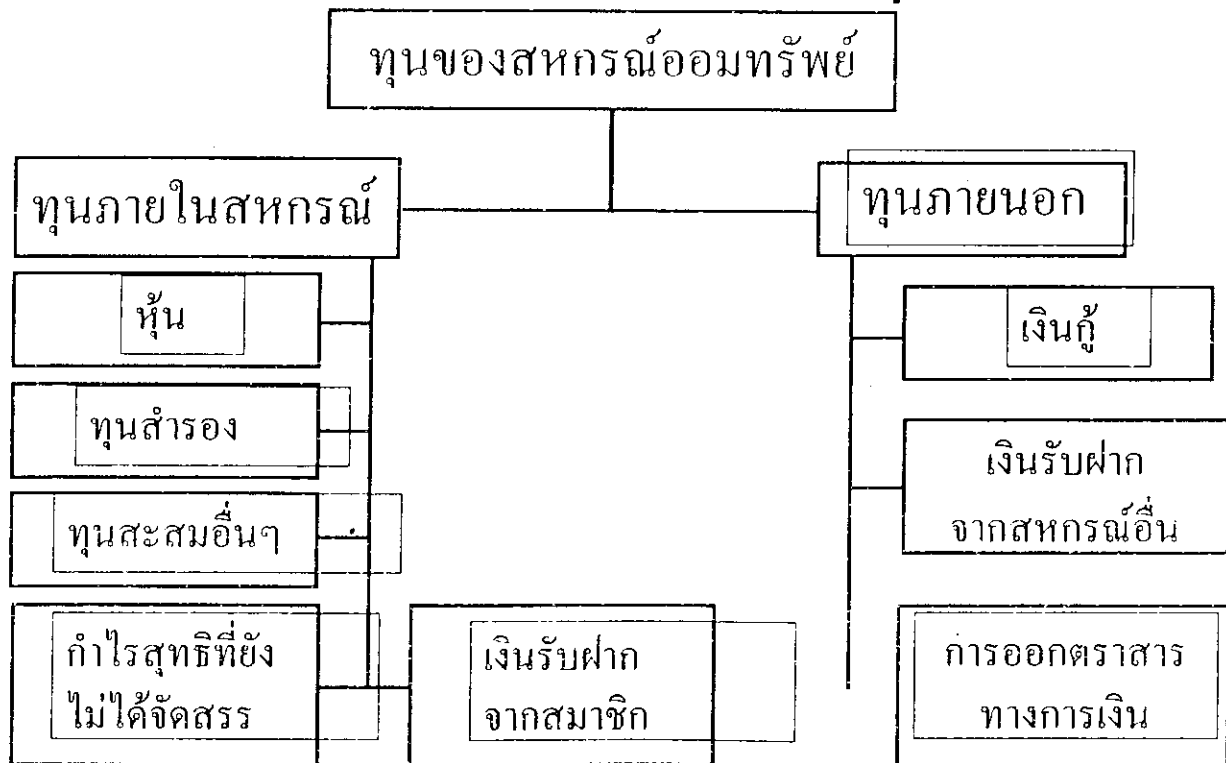
ระหว่างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

กับ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2555

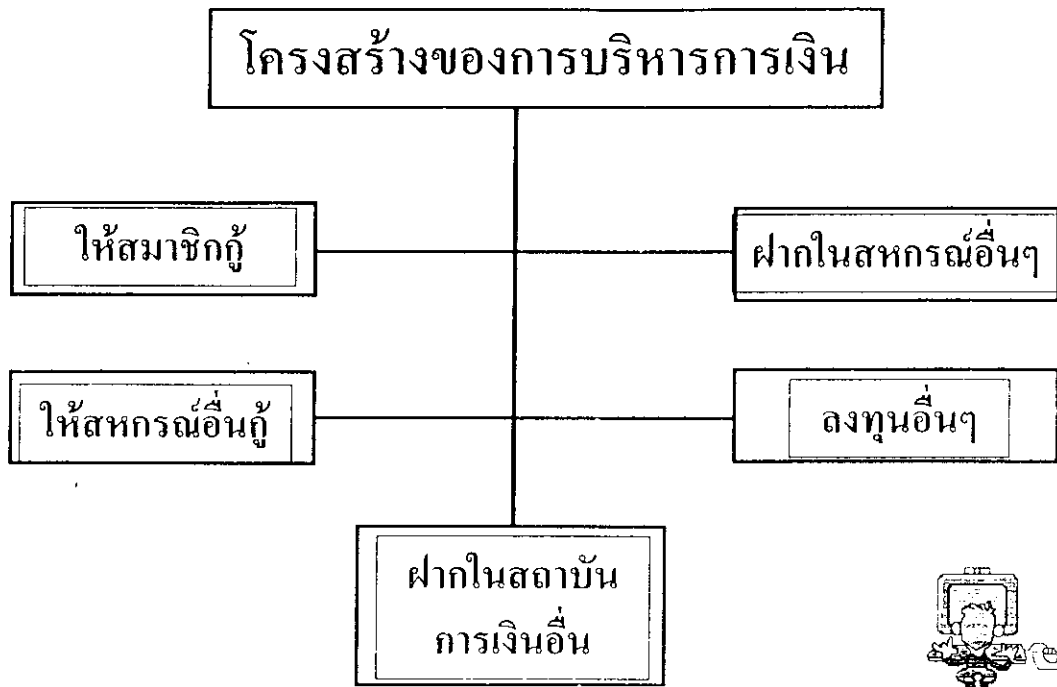
ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2555

ก่อนหรือระหว่างการสอบบัญชีสหกรณ์ให้
ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนประสานงานกับหัวหน้า
สำนักงานตรวจสอบบัญชีปีละ 2 ครั้ง

โครงสร้างทางด้านเงินทุน

โครงสร้างของการบริหารการเงิน

ข้อบังคับของสหกรณ์

ข้อ..... การหักจำนวนเงินซึ่งสมาชิกต้องรับผิดชอบ
สหกรณ์

ในการจ่ายเงินจำนวนเงินของสมาชิกตาม ข้อ
..... สหกรณ์มีอำนาจหักจำนวนเงินซึ่งสมาชิก
ต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์ออกก่อน

การหักเงินตามข้อบังคับสหกรณ์

- ๑๑ ต้องเป็นกรณีที่พ้นจากการเป็นสมาชิก
- ๑๒ หักได้ในฐานะผู้กู้
- ๑๓ หักได้ในฐานะผู้ค้ำประกัน

ศาลแขวงคูสิต

คดีหมายเลขดำที่ 2502/2548

13 ธันวาคม 2548

คดีหมายเลขแดงที่ 6077/2548

โจทก์(สมาชิก) ฟ้องกับสหกรณ์ให้คืนเงินค้ำหุ้น สหกรณ์อ้างว่า โจทก์ยังติดการค้ำประกัน แม้โจทก์และผู้กู้จะลาออกจากราชการแล้ว เมื่อ ผู้กู้ยังไม่ได้หาสมาชิกคนอื่นมาค้ำประกันแทน โจทก์จึงยังเป็นผู้ค้ำประกันและไม่มีสิทธิลาออก และขอคืนเงินค้ำหุ้น ตามข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ39(2) ข้อ 40 และข้อ 44

พิเคราะห์ตามข้อบังคับที่จำเลยอ้างประกอบด้วยข้อบังคับ ข้อ 18 (1) วรรค 5 สมาชิกผู้ค้ำประกันที่จะลาออก ต้องแจ้งให้ผู้กู้หาสมาชิกคนอื่นมาค้ำประกันแทนก่อน ซึ่งสอดคล้องกับข้อ 5 ของหนังสือค้ำประกัน โจทก์จึงไม่มีสิทธิลาออกจากสมาชิกและขอรับเงินค้ำหุ้นคืน

การหักเงินของสมาชิกสหกรณ์ที่ยังไม่พ้นจาก
การเป็นสมาชิก แต่มีภาระต้องชำระหนี้ให้สหกรณ์

- ▶ ในฐานะผู้กู้
- ▶ ในฐานะผู้ค้ำประกัน

สหกรณ์สามารถใช้สิทธิทางกฎหมายในการหัก
กอบลบหนี้เอาจากเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนได้

การหักกอบลบหนี้ตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์

- ☞ สิทธิการหักกอบลบหนี้ มาตรา 341 ✓
- ☞ วิธีการหักกอบลบหนี้ มาตรา 342 ✓

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 341

ถ้าบุคคลสองคนต่างมีความผูกพันซึ่งกันและกัน โดยมูลหนี้อันมีวัตถุประสงค์เป็นอย่างเดียวกัน และหนี้ทั้งสองรายการนั้นถึงกำหนดจะชำระไซ้รู้ ท่านว่าลูกหนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งย่อมจะหลุดพ้นจากหนี้ของตนด้วยหักกลบลบหนี้กันได้ เพียงเท่าจำนวนที่ตรงกันในมูลหนี้ทั้งสองฝ่ายนั้น เว้นแต่สภาพแห่งหนี้ฝ่ายหนึ่งจะไม่เปิดช่องทางให้หักกลบลบกันได้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 341 วรรคสอง

บทบัญญัติดังกล่าวในวรรคก่อน
 หน้านี้ท่านมิให้ใช้บังคับ หากเป็นการ
 ขัดกับเจตนาอันคู่กรณีได้แสดงไว้ แต่
 เจตนาเช่นว่านั้นท่านห้ามมิให้ยกขึ้น
 เป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกได้กระทำ
 โดยสุจริต

มาตรา 342

หักกลบลบหนี้กัน ทำได้ด้วยคู่กรณี
ฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาแก่อีกฝ่ายหนึ่ง การแสดง
เจตนาเช่นว่านี้ ท่านว่าจะมีเงื่อนไขหรือ
เงื่อนไขเริ่มต้น หรือเวลาสิ้นสุดอีกด้วย
หาได้ไม่

มาตรา 342 (วรรคสอง)

การแสดงเจตนาดังกล่าวในวรรคก่อน
ท่านว่ามีผลย้อนหลังขึ้นไปจนถึงเวลา
ซึ่งหนี้ทั้งสองฝ่ายนั้นอาจจะหักกลบลบหนี้
กันได้เป็นครั้งแรก

